

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Naročnike za 4. številko Zvončka nam javite zanesljivo do 20. t. m.

Ne otopeljajmo pod pritiskom!

Z zadnjim dvanajstinskim finančnim zakonom nam je bila na nekam čuden, lahko bi rekli nemoralen način zvišana službena doba od 32 na 35 službenih let, ker nam pri 32 službenih letih ne priznavajo 15% v pokojnino.

Z novim dvanajstinskim finančnim zakonom nam je zopet zvišana službena doba, in sicer za pravico do penzije od 10 na 15 službenih let in obstojala je celo namera, da bi se zvišala službena doba s pravico do penzije na 25 službenih let. To se pravi, kdor oboli pred 25 službenimi leti, če tudi v službi, ne dobi nobene pokojnine.

Pa ne samo da nam zvišuje država službeno dobo, na drugi strani nam znižuje sistematično naše službene prejemke.

Z zadnjim finančnim zakonom nam je znižala naše prejemke s komorsko doklado ali davkom na pripravo, ki je bil zelo občuten za aktivno uradništvo. Še bolj občuten pa za upokojujence, katerim se je ta davek odtrgal prav v decembru, v enem samem obroku.

Z novim dvanajstinskim finančnim zakonom pa je bil napravljen zopet nov atentat na naše plače. Upejala se je 4% penzijska doklada, torej nov davek in z njim novo znižanje naših plač za 4%.

Ni nam država še izplačala dolžnih razlik od oktobra 1923 do maja 1924. Stanovanj so se v neznosno višine zvišala in država je pričela učitelstvu odtrgavati celo od plače vrednost naravnih stanovanj, ki jih dajejo učitelstvu občine. Mesto da bi se stanarina v zmišlu činovniškega zakona zvišala, se znižujejo redni prejemki z raznimi davki vedno bolj in bolj.

Občuten udarec nam je bil zadan zopet z odločbo, da se povišice položajne plače ne bodo izplačevale od dneva zapalosti, temveč od dneva podpisa dekret-

ta, s čimer bo učiteljstvo zopet izgubljalo svoje prejemke — ne po lastni krivdi, temveč češče po krivdi naše birokratske uprave.

Neurejeno je tudi vprašanje povrnitve selitvenih stroškov, če kdo dobi službo po razpisu. V večini hrvaških pokrajin naše države se selitveni stroški ob takih prilikah izplačujejo, pri nas se je to ukini, ker se je potreboval denar za preganjanja učiteljstva po čl. 71. čin. zak.

Ze z osebnim dohodnino in invalidskim davkom so se naši dohodki občutno znižali, sedaj so nam še prejemke znižali s komorsko doklado za 4%, s penzijskim davkom za 4% in celo upokojujencem za 3%.

A tudi to jim še ni dovolj. Življenjske razmere so vedno slabše, vse je vedno dražje, pri tem nam pa pripravljajo zopet novo znižanje naših plač za 10%, odnosno celo 20% z novim finančnim zakonom k rednemu budgetu za leto 1926./27. in sicer to pot ne s kakim davkom, temveč z direktnim znižanjem naših rednih prejemkov.

In če pogledamo pri tem naše vrste, vidimo, da z občudovanja vredno ravnodušnostjo prenašamo udarec za udarec, da se ne zganemo in otopeljajmo od dne do dne pod novimi pritiski vedno bolj.

Zato moramo zaklicati vsem našim okrajnim učiteljskim društvom in članom: Ne otopeljajmo pod pritiskom! Zganimo se v organizaciji, delajmo v njej in usposobimo jo, da bo zmožna se sklicevati na delo svojega članstva in stanter na podlagi tega zahtevati naših pravic; dvignimo vse vrednote, ki jih kot stan lahko nudimo, da bomo postali jaka sila, preko katere se ne bo moglo iti in da bomo s potenciranjem naših notranjih vrednot ubili nemoralno, ki je zavladata v našem pravu!

Zahteve učiteljstva predložene ministru prosvete.

(Prema odluci V. Glavne Učiteljske Skupščine U. J. U. držane 28. in 29. avgusta t. g. u Subotici ove je zahteve i resolucije Udr. Jugoslov. Učiteljstva podneo Izvršni odbor g. Ministru Prosvete u izvodu.)¹

Šolski zakon.

Narodno prosvetovanje je jedan od najglavnijih činilaca narodnog života, bez koga se ne da zamisliti ni dobar privredni život. Bez dobro uređene prosvete nema ni dobre vojske ni samouprave u zemlji. Samo prosvetljen narod može

napredovati i izdržati konkurenciju u velikoj svetskoj kulturnoj utakmici i održati svoju nacionalnu egzistenciju.

¹ Te resolucije priobčujemo šele sedaj, ker so izšle tudi šele sedaj v »Narodni Prosveti. — Uredništvo.

LISTEK.

DR. TOMAŽ ROMIH:

Boj za slovenske šole pred več kot štiridesetimi leti.

V mariborskem učiteljskem društvu se je načelo vprašanje, ali se naj upelje v osnovno šolo tudi nemščina.

Marsikoga bode morda zanimalo, kakšno stališče je zavzelo v tej zadevi slovensko učiteljstvo v navedeni dobi. Zato podam sledeči odlomek svojih spominskih zapisov.

Ob mojem prihodu v Ptuj leta 1876. je vladalo v narodnem oziru pravo mrtvilo. To je bila pač posledica nemških zmag na Francoskem. Zbudila se je nemška pohlepnost po svetovnem gospodarstvu. Hoteli so priti po kopnem do Sredozemskega morja in potem dalje in dalje. Na tej poti smo jim bili Slovenci kot prvi na poti. Ako hočejo Nemci svoji cilj doseči, morajo Slovenci kot narod izginiti. In Avstrija je bila poslušna dekla velenemške propagande. Osnovana so bila vlenemška propagandna društva: Nemški Schulverein, Südmark, razni Turn-Gesangs-, Kazinovereni.

V vsakem spodnještajerskem mestecu, trgu, pa tudi po nekaterih vaseh, je

bilo vsaj eno, pa tudi več teh društev. Vsenemško uradništvo je bilo v službi velenemške propagandne ideje. Ne smemo se torej čuditi, da je narodno navdušenje iz taborskih časov začelo pojemat, in da je le še kot majhna iskra tlela še tu pa tam, čakajoča ugodnega trenutka, da zopet vzplamti.

Na ptujski petrazrednici, kamor sem prišel za pomožnega učitelja in katero je obiskovalo gotovo tri četrtine slovenskih učencev, je bil učni jezik nemški, slovensčina se ni niti kot predmet učila. V okoliške šole, tudi enorazrednice, so šli nemščino. V učiteljskem društvu so bila vsa predavanja nemška, nemški so bili tudi zapisniki, ravno tako pri uradnih konferencah. V čitalnico ni skoraj nihče zahajal. Skoraj vsi čitalničarji so bili včlanjeni tudi v Kazino, in Männergesangs-Verein, kamor so hodili prepevat in se razveseljevat. Občevalni jezik je bil skoraj izključno nemški.

Ko sem se v Ptuj dobro udomačil in ko sem napravil leta 1876. svojo učiteljsko maturo v Mariboru, usposobljenostni izpit za ljudsko šolo v Gradcu, in ko sem bil leta 1879. imenovan stalnim podučiteljem, sem začel delovati tudi izven šole. Seznanil sem se pa tudi natančno s šolskimi postavami in sem preštudiral vse pedagoške klasike, kar jih je bilo takrat dobiti. V Ptujskem učiteljskem društvu sem začel s slovenskimi predavanji o raznih pedagoških in šolsko političnih stvareh in sem odprl učiteljskemu oču o krivicah, ki jih trpi slovenski učitelj. Taka velika krivica je bilo dejstvo, da so morali spodnještajerski učitelji delati usposobljenostne izpite pred izpraševalno komisijo v Gradcu, in kar je bilo še najhujše, da so morali delati tudi praktične nastope na nemških šolah z nemškimi učenci, ko so bili vendar doma vajeni slovenskega pouka.

Nočem trdit, da je imela ravno naša resolucija uspeh, dejstvo pa je, da so se v novem pravilniku določila vsa učiteljska, kjer se naj osnujejo izpraševalne komisije za učitelje.

Stoga je Zakon o uredenju Osnov. nastave i škole jedan od vrlo značajnih zakona za budućnost narodnu i državnu.

V. Glavna Učitelj. Skupščina žali, što se za punih 6 god. od oslobođenja i ujedinjenja našega naroda nije moglo dospeti, da se donese jedan jedinstveni Zakon o Uredenju Nar. Škole i prosvete, te toliko značajne grane narod. života za novu državu, nego se još u pojedinim pokrajinama upravlja po zastarelim zakonima i propisima prošloga režima.

Pozdravljajući korake merodavnih faktora, da reše pitanje donošenja jedinstvenoga Zakona o narod. školama i raspoloženje Nar. Skupščine, da se taj zakon reši, u narednom sazivu Učiteljska Skupščina posle svestranog pretresa svih odredaba u podmetnom projektu, pobudena je da izjavi ovu rezoluciju:

Osnov. principi, koji treba da budu zastupljeni u jednom dobrom zakonu o nar. školama jesu ovi:

Temeljne zahteve prosvete.

Nar. Škola treba da bude u prvom redu nacionalna i da vaspitava u duhu državnoga i narod. jedinstva; treba da bude državna — jedinstvena za celu zemlju, demokratska, pristupačna svima slojevima društvenim, da je slobodna od svakog uticaja i predrasuda i da služi samo saznanju istine i pravde.

Nar. Škola treba da je, moderna savremena duhu i težnjama današnje nauke i opšteg kulturnog progressa; da odgovara prilikama i potrebama naroda i života našega. Uzgajanjem celokupnoga naroda, ona će upućivati članove njegove, da shvate potrebe zajednice i svoj položaj u društvu tako, kako će kao moralni članovi aktivno učestvovati u društvenom radu na ostvarenju ideala narodnih.

Narodna Škola treba da u vaspitnom sistemu s drugim školama i ustanovama za prosvetovanje čini jednu celinu, jedan sistem, u kome će se od porodice pa dok vaspitanik ne izađe u svijet ogledati jedna težnja i jedan pravac.

Nar. Osn. Škola treba da ima svoju organizaciju i nastavu udešenu po pedagoškim principima, da je osigurana državnom potporom u pogledu izdržavanja, da je potpuno emancipovana od svih uticaja sa strane, da ima materijalno obezbeđene nastavnike sa tačno određenim pravima i dužnostima njihovim. Stručni i stalni idu uz osnov. nastavu, treba da su u rukama ljudi iz učiteljskih redova. Tako bi se osigurao pravilan razvitak školskog života i stvorile povoljne prilike za pravilan nastavni rad.

Sodelovanje pri izdelavi projekta.

Jedan školski Zakon konstruisan na ovim osnovama zadovoljio bi idealno i zahteve savremene pedagoške nauke i praktične potrebe narodnoga života.

Ali za izradu ovakvog jednog zakona treba više i svestranije studije i saradnja i drugih činilaca narod. života, više vremena i podataka nego što je to dosad bilo. Međutim prilike i preka potreba izjednačenja dosadašnjih zakona nasledenih iz predašnjih vremena neodstupno zahtevaju, da se donese što pre jedinstven zakon za narodne škole, ma on i kraće vreme trajao.

Za učiteljsko stalnost.

Današnji projekt Zakona o nar. školama ima vrlo dobrih strana, i zadovoljio bi u mnogome

napred istaknute principe, ako se u ni' unesu izmene i dopune Sir. Glav. Odbora Udruženja Jug. Učiteljstva, kojima se bolje zajamčije urednije pohađanje škole, brže podizanje školskih zgrada, sigurnije izdržavanje škola, stalnost učiteljska i pravni položaj njihov.

Stalnost učitelja, koja u mnogome uslovljava uspešan rad u školi i kulturni uticaj učiteljev u mestu i okolici treba da je od prvoga dana učiteljeve službe.

Izvršni Odbor dostavljajući Vam, Gospodine Ministre, ovu rezoluciju V. Učiteljske Skupščine moli Vas, da izvolite proučiti i usvojiti podnete Vam »izmene i dopune« Sir. Glav. Odbora Udruž. Jugoslov. Učiteljstva na podneti projekat Zakona koje je V. Učitelj. Skupščina u svemu primila, i nastati kod Narodne Skupščine i drugih merodavnih faktora, da se one unesu u zakon i tako osiguraju školi i učiteljstvu povoljnije prilike za napredovanje, a u interesu narodnog prosvetivaanja i bolje budućnosti.

Prilog 2 primerka »Izmenene i dopune«. (Ga ni prejele uredništvo.)

Učiteljska izobrazba.

Zahtev u pogledu produžnog učiteljskog obrazovanja i reorganizacije Učitelj. Škola.

1. Učiteljsko obrazovanje treba da se izvrši ili u zasebnom pedagoškom fakultetu na Univerzitetu ili u Pedagoškoj akademiji, ravnopravno visokim školama. Za to studiranje prethodnu spremu daje jedino Učiteljska Škola.

2. Da bi Učitelj. Škole mogle spremiti kandidate za to produžno više pedagoško studiranje, potrebno je da se i sadašnje Učit. Škole preurede i to:

a) Zakonom jednoobrazno u celoj državi izvesti uredenje Učiteljskih Škola;

b) Na osnovi toga zakona da se izradi jedinstveni nastavni plan i program (koji do sada nije postojao) uz mišljenje i saradnju sviju stručnih lica u zemlji;

c) Da se pohođenje Učiteljskih Škola produži na pet godina tako, da se peta godina računa kao prva godina visokoga studiranja na Univerziti ili Pedagoškoj Akademiji;

d) Da bi se do takvog uredenja i (svršenim dacinama dopušta se studiranje fil. fakulteta), učiteljskog obrazovanja došlo, kao i do valjanih nastavnika Učitelj. Škola treba svake godine po nekoliko svršenih maturanta poslati na studiranje na stranu a u isto vreme omogućiti, da maturanti sa Učitelj. Škola mogu kao redovni učenici studirati svoju struku na našem univerzitetu.

3. Da se odmah ukinu sva pedagog. odeljenja uz srednje škole.

4. Da se za Učiteljske Škole podignu takve zgrade koje će potpuno odgovarati svojoj svrsi.

5. Učiteljske Škole treba da imaju valjano uređene vežboavnice.

6. Učiteljske Škole neka se otvaraju u većim kulturnim centrima.

Penzija s 15 % pri 32 služb. letih.

U čl. 31. Zak. o činov. i drž. službenicima stoji da: činovnici posle navršene 35. godina službe pri penzionisanju zadržavaju i pravo na 15 % uvećane osnov. plate, ako to nije drukčije regulisano spec. zakonom.

Učitelji i profesori po spec. zakonima dobijaju punu penziju posle navršene 30. i 32. godine. To je glav. kontrola spojila penzionisanim profesorima i učiteljima sa 30 i 32 god. pravo na ovih 15 % uvećane plate.

Nace Križman — šestdesetletnik.

Nace, kaj je mogoče? Pa bo že res, ker navaja znani Tvoj življenjski in stanovski drug A. U. v »Učiteljskem Listu«, da si zagledal luč sveta dne 11. decembra 1865 v Dornbergu, v zemljskem rajcu vinorodnih gor, v čarobnem obilježju nesmrtnih pesnitev našega goriskega slavčeka. Po zdravj krepki telesni konstituciji in vedno vedrem temperamentu — jasen odsev solčne Goriške — bi te cenil mnogo mnogo mlajšega. Zdi se mi kakor včeraj, predvčerajšnjem, ko si stalno prihajal na naše učiteljske skupščine, dobre volje in poln optimizma.

Spomini na dragega Nacea segajo daleč nazaj v ono dobo, ko je bilo učiteljstvo celokupne Slovenije organizirano v »Zavezi jugoslovenskih učiteljskih društev«. Kakor vsemu v »Zavezi« včlanjenemu učiteljstvu, bile so tudi našemu Naceu zvezde vodnice: zvesto tovarilstvo, dosledna narodnost in neupogljiva naprednost. Bil si najboljši med dobrimi. Zato Te je volilo učiteljstvo skozi dolga leta članom upravnega odbora organizacije. Z nami si živel, z nami si trpel, z nami si se veselil ob vseh uspehih in neuspehih vse do takrat, ko so nam razdelili rodno grudo, ko se je po višji silj moral razstati brat od brata, tovariš od to-

(Dalje prih.)

„Božična pravljica“, mladinska igra „Šolski oder“, glej Prosveto!

bu Pirnatu, mecenu Družbe sv. C. in M. Naš marljivi obrambni delavec in pisatelj tov. »Kompolski« prinaša zanimivo črtico »Nemci in mi« ter spis »Pred vojnim sodiščem«. Ta aktualna spisa izpopolnjuje tretji »Naša manjšina v Avstriji in nemška manjšina v naši državi«. Le po se spominja A. B. vseh rodoljubov, ki so nas zapustili v preteklem letu v spisu »Naši grobovi«. Učitelje bo posebno zanimival spis »Poročilo o šolstvu v Julijski Krajini«, ki nam podaja zelo informativno sliko tamošnjega šolstva. Ob sklepu je vestnik o delovanju Ciril Metodove Družbe. Koledar toplo priporočamo, ker s tem podpiramo tudi družbo — a ne samo naročati, tudi čitati ga je treba!

— **Članstvo okrajnega učiteljskega društva za ljubljansko okolico** se obvešča, da znaša za leto 1925. društvena članarina 125 Din, članarina za poročene učitelje 50 Din, članarina za upokojence 60 Din. Ker je še mnogo članarine neporavnane, pozivljajo se člani in članice, da še v tem mesecu poravnajo vso članarino. — **Blagajnik.**

Učiteljski pravnik.

— **Zopet novi uslužbenki listi** — **osebne popisnice** — za učiteljstvo. Na podlagi čl. 115. čin. zak. je minister pravde izdal sedaj za vse resortne predpis novih uslužbenkih listov. (»Uradni list« št. 107. od 30. novembra 1925). Državna tiskarna v Beogradu je izdala sedaj tiskovine za vse resortne po tem predpisu. Vsak uslužbenec si mora sam nabavi po dva izvoda uslužbenega lista. Novost je ta, da bodo v uslužbenkem listu tudi fotografije državnih uslužbenecov. Po izdanih predpisu morajo biti z dnem 31. decembra 1925 novi uslužbenki listi izvršeni. Podrobni predpisi so razvidni iz »Uradnega lista«.

— **Sestava oblastnega šolskega disciplinskega poverjenitva za učitelje osnovnih in meščanskih šol.** Z odlokom z dne 16. oktobra 1925, O. N. br. 60.887 je gospod minister prosvete na podlagi čl. 25. zakona o obči upravi in odloka ministrstva prosvete P. br. 5596 z dne 1. maja 1925 odredil sestavo disciplinskega poverjenitva za učitelje osnovnih šol in meščanskih šol ljubljanske oblasti in obenem imenoval člane v to poverjenitvo za dobo šolskih let 1925./26., 1926./27 in 1927./28. odnosno dotlej, dokler ne stopi v veljavo novi zakon o narodnih šolah in zakon o meščanskih šolah. — V smislu cit. odloka obstoji komisija iz 5 članov, in sicer: Predsednik je oblastni veliki župan, odnosno njegov namestnik; Člani so: oblastni prosvetni inspektor, upravno-gospodarski referent prosvetnega oddelka, oblastni šolski nadzornik in kot strokovni drug za učitelje meščanskih šol Alojzij Novak, ravnatelj l. deške meščanske šole v Ljubljani, za učitelje osnovnih šol na Iv. Malnarič, učitelj l. deške osnovne šole v Ljubljani. — To poverjenitvo razsoja v vseh disciplinarnih zadevah učiteljev osnovnih in meščanskih šol kot disciplinsko sodišče prve stopnje. — S postavitvijo tega poverjenitva je razveljavljena točka b) 2. odstavka tu radne okrožnice z dne 3. julija 1925, P. br. 6570/25. Pripominjam, da odlok ministrstva prosvete z dne 13. maja 1925, O. N. br. 25.928, ki je bil priobčen s citirano okrožnico, odreja, da v pogledu disciplinskega postopka za učitelje osnovnih in meščanskih šol ostanejo i nadalje v veljavi predpisi specialnih zakonov. Torej veljajo glede disciplinskega postopka za učitelje javnih osnovnih in meščanskih šol v ljubljanski oblasti sledeči zakonski predpisi: na ozemlju bivše vojvodine Kranjske §§ 44., 56. zakona z dne 29. aprila 1873, dež. zak. št. 22 in normativno navodilo bivšega deželnega šolskega sveta za Kranjsko z dne 28. junija 1912, št. 4572; na ozemlju bivše vojvodine Štajerske predpisi zakona z dne 26. avgusta 1904, dež. zak. št. 65 iz leta 1905.; — na ozemlju bivše obmejne grofije Istre (Kastavščina) §§ 43.—55. zakona z dne 30. marca 1870, dež. zak. št. 19 in na ozemlju bivše vojvodine Koroske §§ 42.—54. zakona z dne 17. januarja 1870, dež. zak. št. 13. — Gospod minister prosvete je v svojem zgoraj citiranem odloku tudi izrecno povdaril, da velja isti postopek in ista disciplinska komisija, ki velja za učitelje osnovnih in meščanskih šol, tudi za honorarne nameščence in dnevničarje prosvetne uprave na osnovnih in meščanskih šolah v ljubljanski oblasti. — Veliki župan: dr. Baltič s. r.

— **§ Vprašanje izplačila razlike prejemkov upokojenim učiteljem v Sloveniji.** (Odgovor g. ministra financ na tozadevno vprašanje narodnih poslancev gg. dr. Žerjavi in dr. Pivka). Na vprašanje narodnih poslancev dr. Žerjava in dr. Pivka od 26. oktobra 1925 na g. ministra financ glede izplačila razlike penzijskih prejemkov upokojenim učiteljem v Sloveniji od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 je poslal g. minister financ pod št. 5915 z dne 20. novembra 1925 sledeči odgovor: »Izplačilo neporavnanih državnih obvez za dobo do 31. marca t. l. je regulirano s čl. 18. fin. zak. za 1924./25. je z mojimi navodili, izdanimi k tej zakonski odredbi, S temi predpisi je določeno postopanje za črpanje kredita za državne obveze iz prejšnjih let — par. 55. v budžetu za 1924./25. Ta postopek sestaja v sledečem: Pristojni naredbodajalci so dolžni poslati podrejeni mi Generalni direkciji državnega računovodsva svoje zahteve za ureditev kreditov po navedeni budžetski partiji, in sicer v višini zakonsko priznanih likvidacijskih obvez. Kadar se po teh zahtevah izvrši otvoritev kredita pri pristojni finančni oblasti odredajo na breme tega delegiranega kredita sami naredbodajalci izplačila ter prilagajo k svojim naredbam tudi izplačilne priznane dokumente. Vsled tega je potrebno v svrhu izvršitve izplačila razlik penzijskih prejemkov, da se postopa v vsem po navedenih predpisih, ki so podrobno znani vsem finančnim izplačevalnim blagajnam in vsem naredbodajalcem. Ako so izpolnjeni zakonski pogoji za izplačilo, ne bom delal s svoje strani nikakih preprek, kakor jih tudi doslej nisem delal, da pridejo zainteresiranci do svojega prava. — Opozarjam obenem, da se v smislu osnovnega principa našega računovodstvenega sistema zamorejo vsa izplačila iz davčne kase, torej tudi ta, vršiti samo v višini kredita, odobrenega od narodne skupščine. Sprejmite, gospod poslanec, tudi ob tej priliki uverjenje o mojem odličnem spoštovanju. — Minister financ dr. Stojadinovič.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Dohodki brez stroškov.** Ker je vse osebje cerkljanske šole zaposleno z gospodarsko akcijo U. K., prosimo cenjene tovariše, da se potrudijo vsaj toliko, da nam na naše dopise odgovorjajo, bodisi pozitivno ali negativno.

Naročnike »Kosmosa« (učila za mehaniko, akustiko, optiko, elektrotehniko, ki omogočajo nad 1200 eksperimentov) obveščamo, da dobe pošiljatev direktno od tvrdke, obračune pa od nas. Ker blago leži dalj časa na carinarnah, je opravičljivo, če se dobave zakasne. Naročila za prihodnje solarno leto smo vknjižili in jih izvršimo takoj, ko bodo na razpolago proračunani zneski krajnih šolskih svetov. Iskrena hvala!

Šolske lekarne so doslej naročili trije sreski šolski referenti za vse šole svojega področja. (Kranj, Radovljica, Slovenjgradec). Čast, komur čast!

Pri tvrdki Kos (glej 45. številko »Učit. Tov.«) je naročila šola v Šenčurju državno zastavo za 500 Din, 6% je naše provizije. Naročite zastave in blago za šolske igralske kostume le po Konviktu! Hočete sebi dobro?

Smrek je doslej prijavljenih 73. Požrtvovalni tovariš g. Vidic je v svoji mali občini, ki obsega le 4 vasi, nabral 32 smrek, ostale so cerkljanske. Zdromite se zaspanci!

Miklavževe igre se vrše danes. V Cerkljah smo nastavili ogromno košaro, ki bi vzdržala darove vse Slovenije, a polovico odstopimo Mariboru, ki nam je ravno tako pri srcu kakor Ljubljana.

Prijavite nam novih virov dohodkov brez stroškov, da dvignemo našo »matico« preje. predno nam začno priščipavati draginjske doklade.

Kdor hitro da, dvakrat da!

Predsednik U. K. s sedežem v Cerkljah pri Kranju.

Nebeški konvikt št. 100., 6. 12.

Veledenjeni gospod!

Miklavž predsednik vseh nebeških konviktov pošilja iz nebeških viščin pozdrave predsedniku Konvikta v Ljubljani! Iz malega raste veliko. Tudi pri nas gre bolj počasi.

Moje vsevedno uho je tudi zaslišalo, da se je nekje govorilo, da ima malokateri učitelj svinčnik.

Pozdrav in srečo pri Vašem delu.

Miklavž I. r.

Ker se je Miklavž tokrat gotovo urezal, prosim vse tovariše, da mi kar s svinčniki sporoče o vseh Miklavževih darilih v prid našim neboglienčkom, ki prezebajo v mestih ob suhih skorjah podeželskih staršev-učiteljev.

I scena z dne 6./XII., je li bila povoljna za »izveštaj«?

Lapajne.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina: Učiteljsko društvo za svetlo-nartski okraj 400 Din; l. deška osnovna šola v Mariboru 40 Din. — Darila: Vesela družba ob godovanju tovariša Leopolda Kopača v Slovenjgradcu 100 Din. (Taki in podobnih darov bi U. D. lahko prejemal več, ako bi se ga tudi drugi tovariši tako spominjali kakor vrli Slovenjgrijčani!). Apolonija Sekirnik, vdova po šolskem upravitelju, Šmarje pri Jelšah, 33.75 Din; Zacherl Franjo, Ljutomer, 25 Din; ministrstvo prosvete v Beogradu 190 Din; obveznice 7% državnega posojila so darovali: Ida Vodenikova, učiteljica v Mariboru 2 à 100 Din (IX. 1922), Tomaž Stani, učitelj v Rušah, 3 à 100 Din kot skromen donesek za plemeniti namen; Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru I a 500 Din (III. 1926), kot Miklavžev dar U. D. Ta dar je treba posebej omeniti, ker pride od tov. upokojenca, ki sigurno ne bo nikdar užival dobrot U. D.! Aktivni tovariši(ice), vzgledujte se nad to idealno požrtvovalnostjo! — Za spominsko ploščo po umrlem tovarišu M. Vodeniku so še darovali: učiteljstvo l. deške osnovne šole v Mariboru 70 Din; učiteljstvo osnovne šole v Lajtersbergu 110 Din. Prispevek za to spominsko ploščo je s tem dosegel vsoto 1070 Din. — Vsem darovalcem iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz Pov. UJU — Ljubljana.

+pov. 2. seja ožjega sosveta UJU poverjenitva Ljubljana dne 28. novembra 1925 ob 10. uri dopoldne v pisarni strokovnega tajništva v Ljubljani. — Navzočni: Jelenc, Gmus, Dimnik, Dostal, Fegic, Hren, Lapajne, Močnik, Potočnik.

1. Zapisnik zadnje seje ožjega sosveta se prečita in po pripombah tov. Lapajna, Jelenca in Močnika odobri. Dnevni red seje se izpremeni v toliko, da pride poročilo glavnega blagajnika kot 3. točka in določitev seje širjega sosveta kot 8. točka.

II. Poverjenik Jelenc poroča o do-spelih in odposlanih dopisih.

1. Dopis velikega župana ljubljanske oblasti o sestavi disciplinarnega poverjenitva za učitelje osnovnih in meščanskih šol kot rešitev vloge UJU pov. Ljubljana dne 14. oktobra 1925, ki so ga prejela tudi vsa šolska vodstva. — Glede na to, da se pri tem ne upošteva nujne potrebe sestave sreskega disciplinarnega sode, se sklene ponovna vloga na ministrstvo prosvete.

2. Poverjenik poroča nadalje o vlogah, ki so se napravile glasom sklepa zadnje seje ožjega sosveta glede zaračunavanja stanarine pri naravnih stanovanih, všteta vojne dobe učiteljskim maturantom tekem vojnih let, izplačila razlike itd.

3. Vloga na ministrstvo prosvete, da odkupi staro zalogo »Zvončka« za šolske knjižnice. Ker je došel nezadovoljiv odgovor, da se samo priporoča nakup »Zvončka« za šolske knjižnice, se sklene ponovna vloga potom obeh velikih županov.

4. Odposlana je bila vloga v zadevi pravočasnega nakazila šolskih doklad. Ker se ni odgovora, se sklene zadevo urgirati.

5. Glede uporabe šolskih poslopij v vojaške svrhe se je interveniralo pri pristojni oblasti.

6. V zadevi vloge glede učnih načrtov, na katero je poverjenitvo prejelo odgovor iz mariborske oblasti, ne pa še iz ljubljanske se sklene intervenirati, naj se za enkrat do novega šolskega zakona sploh ukinejo ali pa izdajo novi, našim razmeram in prilikam primerni učni načrti.

7. Odposlala se je vloga na ministrstvo prosvete v zadevi priporočanja

knjig in učil, kar naj bi se vršilo potom Osnovne nastave.

8. V zadevi projekta šolskega zakona se je odposlala spomenica, ki jo je izdalo naše poverjenitvo, tudi g. ministru Velji Vukičeviću. — Naknadne predloge sta do podaljšane termina poslala edino okrajno učiteljsko društvo za laški okraj in tov. Zupančič iz Prekmurja.

9. Glede pravočasnega nameščanja učiteljstva začetkom šolskega leta se je odposlala vloga na prosvetno upravo.

10. Poverjenitvo je interveniralo v mnogih slučajih v zadevi izplačila pokojnin in povšic. — Pri tej priliki je ožji svet strogo obsodil delovanje in poslovanje nekoga Prosvetnega Biro-a v Beogradu, ki izrablja take slučaje in svari učiteljstvo, da ne naseda eventualnim ponudbam za posredovanje.

11. Dopis izvršilnemu odboru UJU v Beogradu glede objave resolucij 5. glavne skupščine UJU v Subotici v centralnem glasilu v »Narodni Prosveti«. Resolucije so bile nato objavljene. Na predlog tov. Dimnika se sklene dopis, da se objavijo v »Narodni Prosveti« tudi resolucije v zadevi projekta šolskega zakona, kakor so bile sprejete na omenjeni skupščini.

12. Resolucije okrajnega učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico se sklene odposlati na velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti.

13. Poverjenik poroča glede ustanovitve učiteljskega pevskega zbora, da se je poverjenitvo udeležilo vseh prireditelj; zavrača neosnovane očitke, kakor da si je dala izviti organizacija ustanovitev takega pevskega zbora iz svojih rok. Ponovno povdarja, kar je storil že na ustanovnem občnem zboru, da bo organizacija z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, podpirala to idejo in njen nadaljni razvoj, da pa spada ta izvedba v strokovno glasbeno področje, kar je v tem slučaju prevzelo Društvo učiteljev glasbe v Sloveniji. Pri tej priliki se je povdarjalo, da obstajajo tudi v drugih državah učiteljski pevski zbori kot samostojna društva. Ožji svet je soglasno odobril zavzeto stališče.

14. Glede lista »Učiteljska Omladina« je poročal urednik Dimnik o njegovem razvoju, o sodelovanju s strani učiteljskih, o potrebi prispevkov s strani učiteljstva, o rastočem zanimanju za list tudi preko meje Slovenije in je navedel za primer, da je došlo naročilo za 130 izvodov lista celo iz Skoplja zano s plačanim zneskom. V nadaljnem poteku se je razvila mestoma zelo ostra debata o vprašanju depolitizacije organizacije, v katero so posegli vsi člani ožjega sosveta. Ker ni prišlo do nobenega stvarnega zaključka, se je odložila zadeva na prihodnjo sejo ožjega sosveta.

15. Poverjenik poroča o akciji, ki jo je podvzelo poverjenitvo v zadevi šteti službene dobe in izplačila dotične diference prejemkov onega učiteljstva, ki je bilo prisiljeno zapustiti po pravnem svojih službenih mestu v Julijski Benečiji in si iskati nove službe v naši krajevini. Na poziv v »Učiteljskem Tovarišu« se je odzvalo 28 tovarišev in tovarišic. Več izmed teh se ni moglo upoštevati, deloma, ker se niso mogli izkazati s potrebnimi odpustnimi dokumenti, deloma, ker so odšli prostovoljno iz prejšnjih službenih krajev. Za 18 opravičenih učnih oseb je izdelalo strokovno tajništvo točen obširen seznam, opremljen z vsem potrebnimi podatki, ki ga je s spremno vlogo odposlalo poverjenitvo potom ministra na r. narod, poslanika g. dr. Žerjava narodni skupščini, odboru za molbe in žalbe.

16. Poverjenitvo je odposlalo s spremno vlogo prošnjo »Učit. konvikta« za denarno podporo na ministrstvo prosvete.

17. Učiteljsko društvo za Mursko Soboto poroča, da sta se ustanovila v okvirju društva dva pedagoška krožka.

ARGUS	je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS	ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS	da je informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS	ove informacije so vsikdar točne izbrne in hitre
ARGUS	se nahaja v Vuka Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS	ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Kupite za šolarske knjižnice mladinske knjige iz založbe Učiteljske tiskarne!

